

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami eo Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Za czwarty kwartał 1855 od 1go października do ostatniego grudnia wynosi:

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym, i z ROZMAITOSCIAMI:
dla odbierających (w miejscu : : : : 3 złr. 45 kr.
(pocztą : : : : 4 złr. 30 kr.

PRZEGŁAD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Królestwo Polskie. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej pocztu. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

(Wykaz zarazy bydłowej.)

Lwów, 22. września. Według nadesłanych w pierwszej połowie września wykazów zarazy na bydło w Lwowskim okręgu administracyjnym, zaprowadzono nadzór policyi weterynarnej w następujących siedmiu miejscach obwodu Czortkowskiego, pięciu Żółkiewskiego i w jednym Tarnopolskiego, a namieniony stan zarazy okazał się:

Obwód	Miejsce	Stan bydła rogatego	Tknięte razą obory	Zachorowało	Wyzdrowiało	Odeszło	Zabito	Pozostało w stanie chorym
Czortkowski	Korolówka	664	1	70	24	46	—	—
	Rozanówka	317	1	109	47	62	—	—
	Muszkatowce	513	18	128	14	108	—	6
	Uwisło	580	10	89	19	58	—	12
	Jabłonów	770	1	2	2	—	—	—
	Suchostaw	96	2	33	6	21	—	6
Żółkiewski	Gusztyn	275	13	55	11	36	—	8
	Baranie Peretoki	46	1	38	5	17	—	16
	Rojatyn	95	1	91	—	76	—	15
	Świtarzów	114	6	120	3	65	—	52
	Wielkie Mosty	n.pod.	1	7	—	5	2	—
Tarnopolski	Sokal	690	3	3	—	3	—	—
	Hleszczawa	342	6	31	—	21	1	9
Razem		4502	64	776	131	518	3	124

(Program wjazdu i przyjęcia Arcyksięcia Karola Ludwika w Tyrolu.)

Wiedeń, 21. września. Jego cesarz. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Karol Ludwik, Namiestnik Tyrolu i Vorarlbergu przybędzie w poniedziałek d. 24. września około południa na granicę kraju pod wawozem Strub i odbędzie pierwszy nocleg w St. Johann.

We wtorek zabawi przez południe w Kufsteinie, a na noc zjedzie do Rattenberga.

We środę nastąpi uroczysty wjazd Jego cesarz. Mości do stolicy kraju Innsbruck'a.

We czwartek przed południem odbędzie się prezentacyja stanów, wojskowości, duchowieństwa, wszystkich władz cywilnych itd. Wieczór będzie miasto oświetlone.

W sobotę: théâtre paré.

W niedzielę będzie otwarte uroczyste strzelanie na strzelnicy miejskiej, a po południu będzie załoga strzelać do tarczy na górze Isel.

Hiszpania.

(Kuba spokojna. — Pogrożka rządowi Meksykańskiemu. — Obchód zwycięstwa Francuzów. — Spłata obligacyi. — Espartero wyjeżdża do Eskuryału. — Cesarz Marokański przyrzeka pokroić rozboje. — Stan rzeczy w Hiszpanii.)

Madryt, 17. września. (Z depeszy telegraficznej.) Według ostatnich wiadomości panuje zupełna spokojność na wyspie Kubie.

— Słychać, że Hiszpania zażądała od rządu meksykańskiego, ażeby jej reprezentant p. Zayas został przyjęty, grożąc zerwaniem stosunków, jeżeli się niestanie zadość temu żądaniu.

— Wczoraj odprawiono w kościele francuskim uroczyste nabożeństwo z powodu wzięcia Sebastopola. Chorągiew hiszpańska powiewała z chorągiewami sprzymierzonych.

— Marszałek Espartero uda się dzisiaj do Eskuryału. — Gazeta urzędowa zapewnia, że kasa konsygnacyjna pokryje wszelkie obligacye bez prowizyi.

— Na usilne nalegania hiszpańskiego konzula w Tanger, którego sprawę silnie popierał konsul francuski, przyrzekł Cesarz marokański wysłać 50.000 wojska na poskromienie rozbojników morskich, którzy kilkakrotnie napadali na hiszpańskie posiadłości w północnej Afryce, a teraz blokują Melillę.

— *Independance Belge* zawiera następujące pismo z Madrytu z d. 12. września:

„Ważne doniesienia z Krymu podały dziennikom dzisiejszym powód wytoczenia znowu kwestyi interwencji, która zresztą zajmuje bardzo wszystkie polityczne i finansowe koła. Większa część dzienników jest zupełnie przeciwna wszelkiemu udziałowi Hiszpanii w kwestyi orientacyjnej. Liczba zwolenników interwencji jest bardzo mała, a jednak sprawa ta bardzo znacznie postępuje. Podczas gdy wszystkie lub większa część frakcyi parlamentarnych przygotowują się wystąpić z opozycją przeciw propozycjom rządowym, nie traci rząd czasu, by przywieść projekta swe do skutku. Podsekretarz państwa w ministerstwie wojny, generał MacMahon wyjechał właśnie w misji do Londynu, z kąd uda się jak słychać do Paryża. Podróż jego może mieć tylko to znaczenie, że ma zawrzeć ściśle przymierze z mocarstwami zachodnimi.

Rozumie się samo przez się, że interwencya przedłożona będzie Korteżom jako kwestya gabinetu, a z dotychczasowego dwuznacznego postępowania Korteżów można prawie z pewnością wnosić, że zaraz po otwarciu sesyi wystąpią w opozycyi. Natenczas nie dziwnego niebędzie, jeżeli listy moje zawierać będą doniesienie o jakim wielkiem zdarzeniu, a może nawet o jakim coup d'etat. Jest-to także zdaniem osób znających bardzo dobrze obecne położenie.

Już dawniej zapowiadałem gwałtowne burze w ciągu najbliższej sesyi prawodawczej. Stronnictwo umiarkowane usiłuje znowu zreorganizować się, by sprowadzić dyktaturę generała Narvaez. Progresiści popierani ze strony demokratów chcą maszynę rządową w szybszy ruch wprowadzić. Wyłączne stronnictwo księcia Wiktoryi gotuje się wypowiedzieć wojnę marszałkowi O'Donnellowi. Bóg wie, dokąd nas zawiedzie ta mieszanina zawiłych zdań wszelkiego rodzaju i niedorzecznych uroszczeń.“

Anglia.

(Pocztą londyńska. — Rady ministrów. — Instalacyja biskupa katolickiego. — Posilki nowe do Krymu. — Nowy okręt spuszczone.)

Londyn, 18. września. Wczorajsza sesya rady ministrów trwała dwie godziny. Zjechali się na to posiedzenie: lord Palmerston, lord kanclerz, Sir G. Grey, lord Clarendon, Sir W. Molesworth, lord Panmure, Sir Ch. Wood i kanclerz skarbu. Częste narady ministrów podczas teraźniejszych feryi parlamentarnych robią bardzo dobre wrażenie w publiczności. Kardynał Wiseman instalował wczoraj w Plymouth z wielką uroczystością Przew. Dra W. Wingham w godności tytularnego biskupa tamtejszej katolickiej dyecezyi.

— Dziś rano o godzinie dziewiątej odjechał z Londynu koleją żelazną do Duwru oddział 200 robotników wojskowych przeznaczonych do Krymu. Tłumy ludu odprowadzały ich na dworzec kolei i żegnały okrzykami.

— *Times* donosi, że upadek Sebastopola nie spowodował bynajmniej zmniejszenia uzbrojeń, gdyż wielkie masy amunicyi wszelkiego rodzaju sprowadzają ciągle do Woolwich, z kąd je wysyłają śpiesznie do Krymu.

— Dla wyrównania strat poniesionych w wojsku podczas ataku na Redan nakazano wysłać do Krymu do 2000 żołnierzy z pułków rozmaitych, między tem 1000 ludzi z gwardyi. Oprócz tego zaś przeznaczono do Krymu oddział z 500 ludzi do posługi transportowej.

Dla śpieszniejszego zresztą wzmocnienia armii w Krymie postanowiono zastąpić wojska regularne na wyspach i po warowniach morza śródziemnego milicją krajową, wojska zaliniowe wysłać na widownię boju.

— W Wolwich spuszczo 13. b. m. z warsztatu nowy okręt wojenny „Pearl“ (o 21 działach).

Francya.

(Pocztą paryską: Niedostatek i środki zapobieżenia. — Modły dziękczynne po zbiorach protestanckich. — *Monitor* o międzynarodowym kongresie statystycznym. — Galeria gospodarskich porządków otwarta. — Wykaz banku. — Mieszkańcy miasta Pau, składają powinszowanie pani Bosquet.)

Paryż, 19. września. Rady municypalne zajmują się obecnie gorliwie upatrzeniem środków ku zapobieżeniu wielkiemu niedostatkowi między klasą uboższą wynikającemu z nadzwyczajnej drożyzny. Rada municypalna w Digne wotowała sumę 10.000 franków na zakupienie zboża za granicą. — Dziennik *Comerce breton* donosi, że kilku piekarzy skazano na karę pieniężną za brak zapasów miewa.

— Z powodu zdobycia Sebastopola odprawiono w niedzielę modły dziękczynne w zborach protestanckich w Paryżu i na przedmieściach.

— O zamkniętej sesji drugiej kongresu międzynarodowego statystyki — pierwsza odbyła się 1853 w Brukseli — pisze *Monitor* między innymi:

„Całych pięć dni poświęcili szanowni członkowie pracy, która co rano zaczynała się w sekcjach, a później szła dalej na zgromadzeniach powszechnych. Zebranie się kongresu tego roku 1855 w Paryżu, który jest właściwie przyrzeczeniem i rękojmią pokoju między narodami, pozostawi długą pamięć po sobie. Ważnym też był w niejednym względzie, a mianowicie dla liczby i znakomitości członków swoich; dla treściwości dokładnych chociaż dla braku czasu pośpiesznie wypracowanych sprawozdań w sekcjach; w końcu zaś dla jedności rozpraw i pilnej uwagi, z jaką kongres przysłuchiwał się mowom rozmaitym.“

— Dnia 15. b. m. odbyło się w gmachu wystawy przemysłowej ceremonia otworzenia nowo-urządzonej „galerii porządków gospodarstwa domowego.“

— Gotówka banku francuskiego pomniejszyła się w ostatnim miesiącu o 50 milionów (z tego przeszło o 15½ milionów w Paryżu, a reszta w kasach filialnych), portofeuille przeszło o 32 milionów (z tego do 30 milionów w Paryżu) banknotów zaś więcej w obiegu o 43½ milionów.

— Dziennik *Memorial des Pyrenées* z dnia 5go pisze: Mieszkańcy miasta Pau, chlubią się sławą, jaką generał Bosquet odniósł powtórnie, złożyli szczęśliwej matce generała gratulacje, że jej syn, luboć ranny w ramię, uszedł jednak większe niebezpieczeństwa. Ten sam dziennik dodaje:

Niniejsza depesza, którą p. prefekt przesłał pani Bosquet we środę wieczór donosi, że generał otrzymał kontuzję w ramię, ale uspokaja względem stanu jego zdrowia. Opiewa tak:

„Uprasza się uwiadomić panią Bosquet, że jej syn, generał, ma się dobrze i najbliższą pocztą już sam będzie mógł napisać o swem rannem ramieniu. Tę pomyślną z. d. 11. września datowaną wiadomość przesłał mi generał Pelissier.“

Włochy.

(Złagodzenie przepisów kwarantany. — Wydalenie publicysty. — Wyprawa zasilków do Krymu. — Młody hrabia Balbo.)

Rząd neapolitański widział się zmuszony złagodzić nagle przepisy kwarantany przeciw Marsylii, Genui i Liwornie.

Movimento pisze z Turynu z dnia 13. b. m., że pewien współpracownik dziennika *Voce del Progresso*, który bardzo przemawiał za metingami reformy podatków, został powołany do ministerium spraw wewnętrznych, a gdy się pokazało, że należy do emigracji, wydano go natychmiast z kraju. Niepozwolono mu na wet bawić do wieczora w Turynie, lecz ożajmiono, że będzie pod strażą wywieziony na granicę, jeżeli w przeciągu jednej godziny sam nie wyjedzie z Turynu.

— Dziennik *Corr. mercant.* pisze: Paropływem „Varo“, który wiezie do Krymu oficerów korpusu inżynierii, lekarzy, szwadron kawalerii i inną służbę, odjeżdża dziś (15.) najmłodszy syn hrabi Balbo w charakterze szeregowca do Krymu. Z czterech jego braci poległo dwóch w ostatnich wojnach piemontkich, a drudzy dwaj są oficerami w ekspedycyjnym korpusie piemontkim w Krymie.

Niemce.

(Przepisy względem fabrykacji wód mineralnych. — Patrole nocne z ostrożności. — Bezprawne wyładowanie załogi francuskiej zagadzone z Hamburgiem.)

Berlin, 17. września. Minister oświecenia i minister handlu wydali powtórny nakaz, by osoby, które się trudnią chęć dla zarobku przyprawianiem sztucznych wód mineralnych, a nie są examinowanymi aptekarzami, mają złożyć examin przed rządowym radcą sanitarnym i jednym ze zdutniejszych aptekarzy. Uważać przy tem należy nie tylko na teoretyczne wiadomości przedsiębiorcy, lecz oraz i na jego zdolność co do urządzenia i kierowania takich przedsiębiorstw.

Sztutgarda, 12. września. W niedzielę wieczór patrolowano po ulicach miasta. Powodem tych środków ostrożności miały

być bezimienne listy z groźbami, które przesłano burmistrzowi miasta p. Guthrod. Dotychczas jednak nie zaszły żadne gwałty.

— Sprawa między senatem hamburskim i francuską bombarda „Salv“, której załoga niepostarawszy się pierwiej o potrzebne pozwolenie, wysiadła na terytorium hamburskim i odbywała musztre, została załatwiona usprawiedliwieniem ze strony konsulatu francuskiego.

Szwecya.

(Król powrócił z Norwegii.)

Sztokholm, 12. września. Dnia 10. września wieczór przybył tu Jego Mość król, odbył natychmiast posiedzenie rady państwa i rozwiązał komisję ministeryalną, która podczas jego pobytu w Norwegii pełniła w Jego zastępstwie funkcje rządowe.

Królestwo Polskie.

(Pobór rekruta. — Drożyzna. — Kurs papierów. — Wypłata w kasach monetą lub papierami. — Opłata podatków.)

Warszawa, 14. września. Pobór rekrutów odbywający się co roku zwykle wjesieni, nastąpi także w tym roku zaraz po ukończeniu konskrypcyi i superrewizyi. Gdy rozkaz poboru pod karą kassacyi urzędników nigdy nie bywa ogłaszany i w ogóle konskrypcya w Królestwie Polskiem odbywa się według zupełnie innych zasad, niż w Cesarstwie, przeto i teraz niewiadomo jeszcze, której nocy pobór nastąpi. — Mimo zmniejszonej dostawy żywności dla wojska utrzymują się ceny zboża w niezwykłej wysokości, zwłaszcza, że pozwolony znów wywóz do Prus i Austrii, mianowicie w guberniach pogranicznych zawiódł nadzieję spadnięcia. — Nasze listy zastawne stoją wyżej pari, nową rosyjską 50milionową pożyczkę notują po 92 rub. 90 kop., a kupony po 2 rub. i 9¹³/₁₈, za imperyał płać 5r. 36k. Wszystkie tedy waluty stoją dobrze, tylko obligacye skarbu spadły na 80 rub. 94 kop. i od niejakiego czasu wcale się nie podnoszą. Dobre wrażenie zrobił rozkaz, ażeby kasy przy wypłacie pensyi doręczały odbierającemu według zyczenia monetę brzęczącą lub papierowe pieniądze. Zaległe podatki wypłacają kasom częścią w bonach, które rząd wydał za dostawę żywności.

Rosya.

(Ukaz do kapituły cesarskich i królewskich orderów. — Rozkaz dzienny ministra wojny.)

Uznając za konieczne ustanowić różnicę pomiędzy orderami udzielanymi za czyny wojenne przeciw nieprzyjacielowi a orderami udzielanymi za inne odznaczenia się, rozkazujemy:

A. Do wszystkich orderów Rosyjskich udzielanych za czyny wojenne przeciw nieprzyjacielowi (oprócz orderu świętego Jerzego), dodać dwa na krzyż leżące miecze, stosownie do wzorów przez Nas zatwierdzonych i według porządku określonego następującymi prawidłami: 1. Na znakach orderowych świętego Apostoła Andrzeja i Orła białego mają być miecze z wierzchu znaku pod koroną; na gwiazdach zaś tak, iżby tarcza średnia pokrywała skrzyżowanie mieczów; 2. Na wszystkich innych orderach, udzielanych wprost za czyn wojenny, mają być miecze na środku krzyża i gwiazdy; 3. Na tychże samych orderach, udzielanych za inne odznaczenia się, skoro niższy stopień tego orderu uzyskany został za czyn wojenny, mają być miecze na wierzchu krzyża i wierzchniej części gwiazdy; 4. Ponieważ order świętej Anny klasy czwartej za czyn wojenny nie zdejmuje się, przeto na znaku tegoż orderu klasy wyższej, udzielonym za inne odznaczenia się, miecze znajdować się nie mają.

B. W skutku tego, udzielanie za czyny wojenne orderów świętego Włodzimierza klasy 4. z kokardą i świętej Anny klasy 3. zmienić, zachowując kokardy tylko w razach następujących: 1. Dla orderu świętego Jerzego klasy 4., otrzymanego za czyn wojenny, po uzyskaniu onego za dwudziestopięć-letnią służbę, albo za ośmnaście i dwadzieścia kompanii morskich; 2. Dla znaku honorowego orderu wojskowego, którym, na zasadzie CXV. artykułu Statutu orderu świętego Jerzego wynagradzane bywają niższe stopnie, mając już ten znak i pobierający żołd całkowity jako płać dodatkową, za dokonane niejednokrotnie czyny wojenne, i 3. Dla orderu świętego Włodzimierza klasy 4. za lat dwadzieścia pięć, ośmnaście i dwadzieścia morskich kampanii.

C. Wszystkim kawalerom, którzy poprzednio już otrzymali ordery za czyny wojenne, oraz tym, którzy mieli niższe klasy takowego za inne odznaczenia się, zezwolić dodanie do posiadanych przez nich orderów mieczów, na zasadzie prawideł, w ukazie niniejszym wyłuszczonych.

D. W przedstawianych do Naszego podpisu dyplomach i ukazach dotyczących ozdobienia orderami, oznaczyć, jakimi mianowicie oznakami kapituła ma ozdabiać kawalerów nagradzanych.

Kapituła orderów ma to wprowadzić w należyte wykonanie.

Na oryginalne własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano: W Peterhofie, 5. sierpnia 1855 r. *Alexander.*

— Minister wojny Dołgorukow wydał następujący rozkaz dzienny: „Minister Dworu cesarskiego przesłał mi odpis ukazu najwyższego do kapituły orderów rosyjskich, w którym polecono przydać znak mieczów u wszystkich orderów nadanych za czyny wojskowe w obec nieprzyjaciela. J. M. Cesarz raczył przy tym postanowić, że „w patentach i ukazach należy przy nadaniu orderów wojskowych dodawać uwagę: „z mieczami;“ order nadany takim osobom, które miały już niższą klasę orderu za czyny wojskowe, powinien mieć u góry miecze; w orderach zaś nadawanych za inne zasługi nie zajdzie żadna zmiana.“

Księstwa Naddunajskie.

(Dolny Dunaj otwarty.)

Dnia 14. września o god. 2. po południu przybył pierwszy parostatek Lloyd „Ferdynand I.” z 150 pasażerami i towarami bez przeszkody do Gałacz. Parostatek „Metternich” należący do towarzystwa Dunajskiej żeglugi parowej holuje już statki u ujścia Dunaju. Od 31. sierpnia jest tamtejsza latarnia morska znowu oświetlona. Stan wody u ujścia Dunaju wynosi $7\frac{1}{4}$ stóp weneckich.

Z teatru wojny.

Doniesienia z morza bałtyckiego.

(Upomniki przeznaczone i rozdawane załodze Sweaborskiej.)

Przybyła do Stockholmu d. 13. poczta fińska przywiozła doniesienia z Helsingfors z d. 30. i z Abo z d. 31. sierpnia. Cesarz kazał przez swego fligel-adjutanta, księcia Galiczyń, rozdać 4000 r. sr. między rannych podczas bombardowania Sweaborga. Wielki admirał W. książę Konstanty darował rannej przy tej sposobności załodze floty 1200 r. sr. a Petersburskie towarzystwo dam przesało na wsparcie wdów i sierót po poległych w tej rozprawie wojowników 3000 r. sr. — W sierpniu pojawiły się okręta nieprzyjacielskie pod Björneborg, tudzież pod Uleaborgiem i Wasa.

Doniesienia z nad czarnego morza.

(Pierwsza czynność po zajęciu Sebastopola. — Polegli i ranni jenerałowie w czasie szturmów Sebastopola. — Walczącość Sardów z raportu jener. La Marmora. — Stan rannych z raportów rosyjskich. — Omer Basza przyjazd do Warny i dalsze zamiary.)

Na pytanie: co się teraz dzieć będzie w Sebastopolu? odpowiada *Journal des Debats* następująco:

„Nim armia teraz po tem zwycięstwie w pole wyruszy, musi przeistoczyć Sebastopol, jeżeli się w tej twierdzy chce utrzymać. Nastąpi to w ten sposób: Przeglądniętą wewnątrz twierdzy, postarają się o oczyszczenie i osuszenie miasta i oglądają się za budynkami najstosowniejszymi do umieszczenia wojska. Z początku poszła tylko kilka batalionów do miasta, które przestrzegając zachowywania przepisów policyjnych będą nakłaniać pozostałych mieszkańców do czyszczenia ulic. Reszta wojsk zostanie tymczasem w swych pozycjach.

Potem muszą rozbudować roboty oblężnicze, działa i moździerze transportować na okręta i zapełniać przekopy. Gdy to zrobią muszą naprawianiem głównych murów przywrócić stan obronny twierdzy, a oraz poznać wszelkie zbyteczne fortyfikacje.

Nakoniec wykazany będzie stan znalezionych nieprzyjacielskich materiałów wojennych i podzielony między mocarstwa sprzymierzone. Na tem zajęciu zejdzie z miesiąc.”

— Dzienniki paryskie zawierają urzędowy spis jenerałów poległych. Podczas szturmów dnia 8go poległ na placu jenerałowie: Breton, de Marolles, Rivet, St. Pol, Niol. Z odniesionych śmiertelnych ran pomarli jenerałowie de Pontevès i Bisson. Ranieni są jenerałowie Bourbaki, La Motherouge, Couston, Trochu, Bosquet i Melinet. Oprócz tego poległ: pułkownik Blanchard (jeżeli się nie mylimy komenderował pierwszym pułkiem grenadierów gwardyi), podpułkownik Casseigne (adjutant Pelissiera) i podpułkownik Delaicelle.

Gazz. Piemontese z 17. września podaje datowany pod dniem 28. z. m. z Kadikoj obszerny raport jenerała La Marmora o udziale armii piemontkiej w bitwie nad Czerną z 16. z. m. Mianowicie miała udział w tej bitwie druga dywizja piemontkiego korpusu ekspedycyjnego; pierwszej zaś dywizji i rezerwie nienastręczono sposobności do tego. Obawa, że wojska te, znajdujące się po największej części po raz pierwszy w ogniu a przytem wycieńczone znacznie cholerą i innymi słabościami, niezdolają może dotrzymać placu, okazała się bezzasadną; nawet rekonwalescenci i mniej słabi żołnierze, którzy dla braku szpitalów umieszczeni są w ambulansach pułkowych, wystąpili na pierwszy alarm; wielu z tych, którzy na polu bitwy ranieni zostali, niedało się w żaden sposób powstrzymać od dalszego udziału w bitwie. Jeżeli którego z żołnierzy trzeba było koniecznie odesłać do ambulansów, odnosili go koledzy z największym pośpiechem i wracali co prędzej połączyć się z swymi braćmi. Z pierwszej dywizji, której niestety nienastręczono żadnej sposobności do walki, były czynne tylko trzy baterie z najlepszym skutkiem przeciw bateriom nieprzyjacielskim. Jenerał La Marmora wymienia pomiędzy tymi, którzy w drugiej dywizji najbardziej się odznaczyli, przed wszystkimi jej nieustraszonego i dzielnego komendanta, jenerała Trotti, dalej kapitana Chiabrera, który w zastępstwie swego przełożonego dowodził korpusem Bervaglierów i utrzymał się w obec przeważającej siły rosyjskiej, a nakoniec podporucznika Prevignano, który z swymi strzelcami wyprzedzał zawsze Zuawów, nadto wymienione są jeszcze w raporcie tak pojedyncze korpusy wojsk jako też oficerowie i żołnierze, którzy szczególnie się odznaczyli.

— Z najnowszych raportów radcy państwa, Manzurowa, o stanie rannych żołnierzy okrętowych w Sebastopolu okazuje się, że już większa część żołnierzy okrętowych poległa podczas oblężenia Sebastopola. Zresztą wspomniano w raporcie o każdym rannym w szczególności, a mianowicie o oficerach, z których wielu odznaczyło się wielką odwagą i wytrwałością. Niektórzy z nich byli po pięć, sześć lub i więcej razy ranieni lub kontuzjowani w ciągu oblężenia Sebastopola, i po każdym wyleczeniu wracali z lazaretu na baterię. I tak na przykład raniono porucznika Czarnawskiego dnia 8. czerwca w głowę na pokładzie okrętu „Włodzimierz” kazał

się opatrzyć lekarzowi, a po zawiązaniu rany udał się z rozkazu niezwłocznie do bastionu Kornitowa, gdzie prawem frontem dowodził. Nazajutrz otrzymał na tem stanowisku kontuzję w głowę, spieczono mu całą prawą stronę twarzy i zwichnięto udo. Po opatrzeniu lekarskiem wrócił wtóry raz na swoje w bastionie stanowisko, lecz 17. czerwca zraniony po trzeci raz odłamkiem bomby w głowę. i kontuzjonowany w piersi i plecy, musiał pójść do szpitalu w Mikołajowie. Zresztą okazuje się z tego raportu, że poczynawszy dopiero od 7. czerwca stało się bombardowanie straszne dla miasta. Między innymi wypadkami i to się zdarzyło, że bomba wpadła do pomieszczenia diakona katedry św. Piotra i Pawła, zabiła mu synka pięcioletniego. — Wkońcu zawiera się w raporcie nawiasowe wspomnienie, że w 5tym bastionie (centralnym) znajduje się trzy dobrze opatrzone kazamaty dla załogi.

Z Warny piszą do *H. K.* pod dniem 6. września:

„Przedwczoraj przybył wreszcie Omer Basza do naszego portu. Prawie od trzech tygodni już oczekiwano tu z pewnością jego przybycia; także Ismail Basza, muszyr Rumelii, miał się tu zjechać już 23. z. m. z Serdarem. Zdaje się jednak, że Serdar niewiedział dotąd potrzeby spieszyć się z swym oddziałem do Azji. W ciągu podróży zatrzymywał się Omer Basza także w Sizeboli, mieście portowem u wniścia do zatoki Burgas, i lustrował korpus kawalerii w sili 8000 ludzi, który skoncentrował się tam dla odpłynięcia do Azji. Tu w Warnie znajduje się gotowa do odpłynięcia piechota, która nadeszła od armii naddunajskiej, ale nieliczy jeszcze 9000 ludzi. Wojska tutejsze przyjmowały Omera Baszę z takim uniesieniem, jakie rzadko wydarza się u Turków, i przy lustracji chwalił też naczelną dowódcę ich postawę i uzbrojenie. Podczas gdy Omer Basza pojedzie jeszcze raz do Krymu, by tamtejszą komendę swoją złożyć formalnie w ręce Achmet Baszy i pożegnać jenerałów sprzymierzonych armii, będzie drugi Achmet Basza, niezmordowany wice admirał floty tureckiej, który kierował także odpłynięciem i wylądowaniem Turków w Eupatorii, i tą razą czuwać nad imbarkacją do Batum.”

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 22go września. *Monitor* zbija rozpowszechnioną wczoraj pogłoskę o zamachu jednego ze stu gwardzystów na życie Cesarza. Fałszywą tę pogłoskę zbił także komisarz rządowy na giełdzie. Ich Mość Cesarstwo byli wczoraj w Malmaison. Policja śledzi, kto wzniecił tę karygodną pogłoskę.

— Jenerał Pelissier donosi pod dniem 19. b. m. że Francuzi zajmują się wydobywaniem dział, które Rosyanie w chwili odwrotu powrzucali w zatokę; znaleziono w twierdzy 200.000 kilogramów prochu. — Admirał Bruat donosi pod dniem 19. b. m., że dnia 6. do 11. b. m. spalono na morzu azowskim 73 rybołówstw, 68 magazynów i 98 okrętów.

Marsylia, 20. września. Okręt „Vesuve”, który przedwczoraj odpłynął z Neapolu, zawiął właśnie do tutejszego portu. Minister policyi i minister wojny otrzymali dymisy. Słychać, że jenerał Filangieri zostanie prezydentem rady ministrów.

Wiadomości z **Konstantynopola** datowane są z 10. września. Na żądane ze strony angielskiej wyjaśnienie co do mianowania Mehmeda Alego odpowiedziano, że wola Sultana dostateczna jest do mianowania jego ministrów. Dragomani poselstw zagranicznych niemogą już z ominięciem ministra spraw zagranicznych udawać się wprost do gabinetu Sultana w sprawach urzędowych. Hali Basza został pensjonowany z miesięczną płacą 60.000 piastrow; wielki wazyr Ali Basza zachorował niebezpiecznie. — **Z Aten** donoszą z 14go: Kalergis miał się podać do dymisji. Instrukcje oczekiwane względem sprawy tego ministra nadeszły już; angielska nieznana jeszcze, francuska zaś powiada: Rząd cesarski nie miał nigdy zamiaru ograniczać praw udziałności korony; Królowi przysługują zupełna wolność w wyborze ministrów swego zaufania. Ale radcy króla nie powinni być podejrzani o wpływ rosyjski, i dlatego domaga się rząd cesarski użycia środków ku zapobieżeniu dalszym zdrożnościom band zbojeckich, jako też stanowczego przytłumienia wszelkich wydarzających się jeszcze zaburzeń i wpływu rosyjskiego. W Tesalii kazano wszystkie rodziny greckie, których krewni brali udział w powstaniu, wyprawić w głąb kraju. — **Z Kars** donoszą pod dniem 27. sierpnia: Miasto to trzymają Rosyanie ciągle jeszcze w zamknięciu; siła ich wynosi 7 do 8000 ludzi, ponajwiększej części konnicy; piechota zajęła obóz pod Komassur. Miastu niezbywa na żywności.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 24. września. Dziś płacono na naszym targu za korzec pszenicy 38r.15k.; owsa 13r.35k.; hreczki 20r.; kartofli 10r.; — cetnar siana 3r.17 $\frac{1}{2}$ k.; okotów 2r.50k.; — za sąg drzewa bukowe 43r.45k. w. wied.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. września.

Mr. Wodziecki Kaz., z Izidorówki. — PP. Strański Adolf, przełożony powiatowy, z Więdnia. — Chelchowski Tom., dyrektor teatru, z Czerniwiec. — Janiszewski Jul., z Waleniowa. — Zakrzewski Adolf, z Wiktoria. — Torosiewicz Michał, z Poltvi. — Falkenstein Zyg., z Rawy. — Galkiewicz Michał, z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. września.

PF. Głogowski Ant., do Bojańca. — Kozłowski Fran., do Tarnopola. — Pietruski Teofil, do Derewacza.

Kurs lwowski.

Dnia 24. września.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	22	5	26
Dukat cesarski " "	5	28	5	32
Półimperyal zł. rosyjski " "	9	12	9	16
Rubel srebrny rosyjski " "	1	47	1	48
Talar pruski " "	1	42	1	44
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	16	1	17
Galicyj. listy zastawne za 100 zr. bez	91	45	92	10
Galicyjskie Obligacje ind. kuponów	68	10	68	40
5% Pożyczka narodowa	79	10	80	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 24. września 1855.

	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
" sprzedał " " 100 po " "	92	12
" dawał " " za 100 " "	91	43
" żądał " " za 100 " "	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Dnia 20. września.

	złr.	kr.
Obligacje długu państwa . . . 5% za sto 75 ⁵ / ₈	75 ⁵ / ₈	—
detto pożyczki narod. . . 5% " 79 ⁷ / ₈	79 ⁷ / ₈	—
detto z r. 1851 serya B. . . 5% " —	—	—
detto z r. 1853 z wypłatą . . 5% " —	—	—
Obligacje długu państwa . . . 4 ¹ / ₂ % " 66 ⁷ / ₈ 1/2	66 ⁷ / ₈	1/2
detto " " 4% " —	—	—
detto z r. 1850 z wypłatą . . 4% " —	—	—
detto " " 3% " —	—	—
detto " " 2 ¹ / ₂ % " —	—	—
Pożyczka z losami z r. 1834 . . " —	—	—
detto " z r. 1839 . . . 120 ⁵ / ₈	120 ⁵ / ₈	—
detto " z r. 1854 . . . 98 ⁵ / ₁₆ 1/2	98 ⁵ / ₁₆	1/2
Obl. wiedz. miejskiego banku . . . 2 ¹ / ₂ % —	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850 . . 5% —	—	—
Obl. ind. austr. 5% —	—	—
detto krajów koron. 5% 67 67 ¹ / ₂	67	1/2
Akcy bankowe 1037 1035 1032	1035	—
Akcy n. a. Tow. eskp. na 500 złr.	—	—
Akcy kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr. . . 2037 ¹ / ₂ 2025	2030	—
Akcy kolei żel. Glognickiej na 500 złr.	—	—
Akcy kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.	—	—
Akcy kolei Budzińskiego-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.	—	—
Akcy Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr. . . . 546 545	545 ¹ / ₂	—
Akcy austr. Lloyd'a w Tryeście na 500 złr.	—	—
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.	—	—
Renty Como	—	—

Wiedeński kurs weksłów.

Dnia 20. września.

	złr.	kr.
Amsterdam za 100 holl. złotych	—	2 m.
Augsburg za 100 złr. kur. 114 114 ¹ / ₂ 1/2	114 ¹ / ₂	1/2
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę 24 ¹ / ₂ fl. . . . 113 l.	113	3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont. 82 ⁵ / ₈ 83	83	2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	—	2 m.
Lipsk za 100 talarów	—	2 m.
Liwna za 300 lire toskan. 111 ¹ / ₂ 1/2 l.	111 ¹ / ₂	1/2
Londyn za 1 funt sztrl. 11-2 3 1/2	11-3	2 m.
Lyon za 300 franków	—	2 m.
Medyolan za 300 lire austr. 112 ¹ / ₂ 5/8	112 ¹ / ₂	5/8
Marsylia za 300 franków	—	2 m.
Paryż za 300 franków 131 ¹ / ₂ 1/2 132	131 ¹ / ₂	1/2

Bukareszt za 1 złoty Para	237	237 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	425	425 T. S.
Cesarskie dukaty 20 ¹ / ₂ 1/2	20 ¹ / ₂	20 ¹ / ₂ Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 21. września o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 94 ¹ / ₂ — Augsburg 114 ¹ / ₂ — Frankfurt 113. — Hamburg 83 ¹ / ₂ — Liwna 112. Londyn 11.6 — Medyolan 112 ³ / ₄ — Paryż 132 ¹ / ₂ — Obligacje długu państwa 5% 75 ⁵ / ₈ — 75 ⁵ / ₈ Detto S. B. 5% 88 — 89 Detto pożyczki narod. 5% 79 ⁷ / ₈ — 79 ⁷ / ₈ Detto 4 ¹ / ₂ % 66 ⁷ / ₈ — 67. Detto 4% 60 ¹ / ₂ — 60 ¹ / ₂ Detto z r. 1850 z wypłatą 4% — — Detto z r. 1853 4% — — Detto Glognickie 5% 92 ¹ / ₂ — 92 ¹ / ₂ Detto z r. 1854 5% — — Detto 3% 46 ¹ / ₂ — 46 ¹ / ₂ Detto 2 ¹ / ₂ % 37 — 37 ¹ / ₂ Detto 1% 15 — 15 ¹ / ₂ Obl. ind. austr. 5% 76 — 76 ¹ / ₂ Detto krajów kor. 5% 66 ¹ / ₂ — 72. Pożyczka z r. 1834 229 — 230. Detto z r. 1839 129 ¹ / ₂ — 120 ¹ / ₂ Detto z 1854 98 — 98 ¹ / ₂ Obl. bank. 2 ¹ / ₂ % 54 — 55. Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 5% 91 — 92. Akc. bank. z ujmą 1048 — 1050. Detto bez ujmę — — Akcy bankowe now. wydania — — Akcy banku eskomp. 87 — 87 ¹ / ₂ Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 203 ⁵ / ₈ — 203 ⁵ / ₈ Wied.-Rabskie — — Detto Budzińskiego-Lincko-Gmundzkiej 230 — 231. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 18 — 20. Detto 2. wydania 25 — 30. Detto Edynbursko-Neusztadzkiej 90 ¹ / ₂ — 90 ¹ / ₂ Detto żeglugi parowej 543 — 545. Detto 11. wydania — — Detto 12. wydania 516 — 517. Prior. obl. Lloyd'a (w srebrze) 5% 88 — 89. Północn. kolei 5% 82 ¹ / ₂ — 83 ¹ / ₂ Glognickie 5% 72 ¹ / ₂ — 73. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 78 — 79. Detto Lloyd'a 463 — 466. Detto młyn parowego wiedeń. 105 — 106. Renty Como 13 ¹ / ₂ — 13 ¹ / ₂ Esterhazego losy na 40 złr. 72 ³ / ₄ — 73. Wundischgrätz losy 26 — 26 ¹ / ₂ Waldsteina losy 25 ¹ / ₂ — 25 ¹ / ₂ Keglevicha losy 10 ¹ / ₂ — 10 ¹ / ₂ Cesarskich ważnych dukatów Agio 20 — 20 ¹ / ₂ .
--

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 21. września o pół do 2. po południu.)

Ces. dukatów stoplowanych agio 20¹/₂. Ces. dukatów sbrączkowych agio 19¹/₂. Ros. imperyalu 9.14. Srebra agio 15¹/₂ gotówką.**Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.**

Dnia 24. września.

Obligacje długu państwa 5% 75⁵/₈; 4¹/₂% 66⁷/₈; 4% —; 4% z r. 1850 — 30% —; 2¹/₂% —. Losowane obligacje 5% —; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 121. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —; Akcy bank. 1062. Akcy kolei półn. 2057¹/₂. Glognickiej kolei żelaznej. —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 546. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcy niż.-austr. Towarzystwa eskomtowego a 500 złr. 436¹/₂ złr.

Amsterdam l. 2. m. 94. Augsburg 114 l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 113 l. 2. m. Hamburg 83¹/₂ l. 2. m. Liwna — l. 2. m. Londyn 11.3. l. m. Medyolan 113. Marsylia —. Paryż 131¹/₂. Bukareszt 238. Konstantynopol 417. Smyrna —; Agio duk. ces. 19¹/₂. Pożyczka z roku 1851 5% lit. A. — lit. B. —. Lomb. —; 5% niż. austr. obl. ind. —; innych krajów koron. —; renty Como —; Pożyczka z roku 1854 98. Pożyczka narodowa 79⁵/₈. C. k. austr. akcy skarbu. kolei żelaz. po 500 fr. 366¹/₂ fr.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. i 23. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	330.69	+ 4.6°	96.3	południowy sł.	pogoda
2 god. pop.	330.63	+ 18.6°	35.6	" "	"
10 god. wie.	330.64	+ 8.8°	83.5	połud.-zach. ci.	"
6 god. zrana	330.55	+ 5.8°	87.4	zachodni sł.	pogoda
2 god. pop.	329.96	+ 16.6°	54.2	" "	"
10 god. wie.	329.18	+ 11.2°	80.9	" ci.	"

TEATR.

Dziś: Przedst. niem.: „Der daumlinge Hansel.“

KRONIKA.

(Stan cholery we Lwowie.)

Na dniu 23go września niewydarzyły się żaden wypadek śla-
bości, ani nikt nie umarł. W ciągu całej zarazy zastabło 5605 a u-
marło 2849 osób.

Publiczny majątek Francji.

Publiczny majątek Francji wynosi obecnie według obliczenia statystyczne-
go blisko 20 miliardów franków, mianowicie 16.630.656.000 franków w walucie
papierowej, 764.496.000 franków w monecie złotej, 2.583.504.000 franków w mo-
necie srebrnej, i 39.344.000 franków w monecie zdawkowej. W roku 1839 wy-
bito w mennicach Francji 27.284.000 franków w sztukach 20frankowych, a więc
w złocie. W dziesięć lat później w roku 1850 wzmogło się wybijanie monety
złotej na 115.198.000 franków, zaś monet srebrnych zmniejszyło się na 75 mili-
onów franków. W roku następnym 1851 wybito jeszcze więcej złota, a mniej
srebra, a mianowicie złota w sumie 240.915.000, srebra zaś 56.820.000 franków.
W pierwszych miesiącach roku 1853 wybito złota na 250.074.460 franków, a
srebra tylko na 19.264.186 fr. Wybijanie srebra zmniejszało się więc ciągle,
złota ciągle się wzmagało. Przytem wiedzieć należy, że wywóz srebra z Fran-
cji znacznie się zwiększył, tak, iż srebro staje się coraz rzadszem. Z tych 106
milionów, które wybito w czasie pierwszej republiki w monecie pięciofrankowej,
tudzież z 1.416 milionów wybitych za pierwszego Cesarstwa Napoleona, nako-
niec z 1685 milionów wybitych z popiersiem Ludwika XVIII. i Karola X. znaj-
duje się obecnie ledwie kilka sztuk w obiegu. Z tego poszła znaczna część do
Algierji, gdyż tamtejsze plemiona arabskie nie chciały przez dłuższy czas przy-
-

mować innych pieniędzy prócz pięciofrankowych sztuk z popiersiem Karola X.,
a wywieziona tam z Francji moneta srebrna nie wracała już na targi francu-
skie. Ale daleko większa część francuskich pieniędzy srebrnych poszła na An-
glię do Chin i Australii, gdyż handel angielski, odkąd interesów swych z Chi-
nami nie likwiduje już przez opium, widzi się zmuszonym płacić srebrem za to-
wary z tego państwa przywożone. By zapłacić za herbatę, nankin, porcelanę
itp. towary, które Anglia z Chin przywozi, zaopatruje się ciągle w Europie w
pieniądze srebrne wymieniając złoto, które jej przychodzi z Kalifornii i Austr-
lii. Angielskie dzienniki ogłaszają codziennie liczbę sztab złota, które wywożą
z Londynu na kontynent. Wybijanie złota w Holandji i Belgii przyczynia się
także do pomnożenia wywozu monety srebrnej z Francji. Holenderskie wilhelms-
dory i belgijska moneta 25frankowa obiegają we Francji jak moneta krajowa.
Spekulacja jeszcze więcej poparła ten wywóz monety srebrnej z Francji. Pra-
wny stosunek wartości między złotem i srebrem ma się we Francji według wa-
gi jak 1 do 15₅; w Stanach zjednoczonych znizono ten stosunek ustawą z dnia
20. kwietnia 1852 na 1 do 15₁₀₈ i na 14₂₂₈, a w kraja tym można być przymu-
szonym do płacenia srebrem, tylko przy kwotach wynoszących mniej niż funt
szterlinga. We Francji można więc za gram złota dostać 15₅ gramów srebra, zaś w
Stanach zjednoczonych tylko 14₂₂₈, a w Anglii 14₂₂₈ gr. srebra. Złąd wynika,
jak wielką korzyść przynosi Anglii i Stanom zjednoczonym wysyłać swe złoto
do Francji i wymieniać je za srebro; w Stanach zjednoczonych można przy tej
zamianie zyskać na każdym gramie złota blisko 70 centigramów srebra, w An-
glii zaś więcej niż gram srebra.